

πρόσωπα/πολιτισμός 04

► **Γιώργος Χατζόπουλος, συγγραφέας**

Λυσιάνα – Με όστρακα και θαύματα πιασμένα τα μαλλιά της

■ Συνέντευξη στον Κώστα Στοφόρο

Ο Γιώργος Χατζόπουλος με τη «Λυσιάνα», το νέο του μυθιστόρημα που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη, αποδεικνύει –ακόμη μια φορά– πως η καλή λογοτεχνία δεν έχει ηλικιακές διαβαθμίσεις.

Λόγω της έφηβης ηρωίδας, θα μπορούσε κανείς να το εντάξει στη κατηγορία «εφηβικό-νεανικό» μυθιστόρημα. Και πράγματι είναι ένα εξαιρετικό ανάγνωσμα γι' αυτές τις ηλικίες.

Όμως κι εγώ που δεν ανήκω πια εδώ και πολλά-πολλά χρόνια σε αυτή τη «κατηγορία», πραγματικά μαγεύτηκα.

Η αρχή θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια άλλη ιστορία: Μια μητέρα γιατρός με τη μοναχοκόρη της, τη Λυσιάνα έρχεται να εργαστεί σε ένα νησί που δεν κατονομάζεται αλλά θα έλεγα πως έχει στοιχεία από τις Οινούσσες και τα Ψαρά.

Το κορίτσι είναι σε αμαξίδιο μετά από ένα τροχαίο δυστύχημα στο οποίο έχασε και τον πατέρα της που οδηγούσε τη μηχανή στην οποία επέβαιναν.

Όμως με το που φτάνουν στο νησί, παράξενα πράγ-

ματα αρχίζουν να συμβαίνουν.

Ο θάνατος ενός άντρα που ψάρευε με ψαροντούφεκο, η εξαφάνιση μιας αρχαιολόγου, τυλίγονται στο μυστήριο. Ποιος κινεί τα νήματα;

Παράλληλα στο νησί ζει μια ομάδα ανθρώπων, σχεδόν όλες γυναίκες κάθε ηλικίας, κάτοικοι του «γιαλού», που μοιάζουν απόκοσμες, ζουν σε έναν δικό τους κόσμο, που τρομάζει και γοητεύει. Ποια μυστικά να κρύβουν;

Η Λυσιάνα θα ανακαλύψει παράξενες συνδέσεις μαζί τους... Θα γνωρίσει κι ένα αγόρι που τη γοητεύει από την πρώτη στιγμή και την κάνει παράτολμη.

Το μυθιστόρημα κινείται σε ατμόσφαιρα νουάρ, αλλά με πολλά στοιχεία του φανταστικού. Θα μπορούσαμε πράγματι να μιλήσουμε για ένα είδος μαγικού ρεαλισμού, που λίγοι συγγραφείς έχουν καλλιεργήσει στη χώρα μας.

Το βιβλίο έχει αναπάντεχες στροφές και εξελίξεις, αλλά αυτό που κυριαρχεί είναι κυρίως η αγάπη για τη φύση και πάνω απ' όλα για τη θάλασσα, που εκφράζονται με τον πιο όμορφο τρόπο...

► **Γράφετε ένα σύγχρονο μυθιστόρημα στο οποίο όμως ζωντανεύουν θρύλοι και μύθοι ως κομμάτι της πραγματικότητας. Γιατί αυτή η επιλογή;**

Είναι κάτι το οποίο συμβαίνει σχεδόν σε όλα τα έργα μου (σε κάποια από αυτά δίχως να το έχω προσχεδιάσει), είτε πρόκειται για νεανικά μυθιστορήματα είτε για θεατρικά ενηλίκων. Μάλλον πηγάζει από μια υπαρξιακή ανάγκη που έχω να μυθοποιώ την

πραγματικότητα είτε αυτή είναι λογοτεχνική είτε πραγματική και σχετίζεται την ανιμιστική σχέση που έχω αναπτύξει με τη φύση από μικρό παιδί και την αγάπη που τρέφω για την παράδοση.

► **Διακρίνω μια ιδιαίτερη σχέση / αγάπη για τη θάλασσα. Ήταν το βιβλίο ένας τρόπος να τη μοιραστείτε με τους αναγνώστες;**

Ακριβώς! Είμαι ένας άνθρωπος που έχω μία πολύ ιδιαίτερη σχέση με τη θάλασσα. Δεν είναι μόνο ότι μου αρέσει η θέα της, αλλά επιζητώ μία συνεχή επαφή μαζί της και με τους ανθρώπους που ζουν κοντά της. Για τέσσερις σχεδόν μήνες το χρόνο μ' ένα ψαροντούφεκο στο χέρι κολυμπώ αρκετές ώρες τη μέρα, άλλοτε επιπλέοντας στην επιφάνειά της και άλλοτε βουτώντας στο βυθό της. Η διαφορετική αίσθηση της βαρύτητας, τα χρώματα, οι ήχοι, τα ψάρια, η ακατάληπτη δύναμη των κυμάτων γεννούν μέσα μου μία παράξενη ευφορία. Δεν ξέρω, ίσως να ξυπνούν αρχέγονα συναισθήματα και ένστικτα, που σε υποβάλλουν

σε μία άλλη μαγική πραγματικότητα.

Από την άλλη γοητεύομαι πάρα πολύ από τους ανθρώπους που ζουν κοντά στη θάλασσα και τη ναυτική τους κουλτούρα. Αν τους συναναστραφέιτε θα δείτε ότι –είτε είναι ψαράδες, είτε ιστιοπλόοι– έχουν μία κουλτούρα που σέβεται τη φύση, τον συνάνθρωπο, αποθεώνει την αξία της ελευθερίας και των ανοιχτών οριζόντων.

► **Το κείμενο είναι διάσπαρτο με στίχους του Σεφέρη. Γιατί θελήσατε να τους περιλάβετε;**

Πιστεύω πως το βλέμμα μας απέναντι στη φύση, στη θάλασσα, στους ανθρώπους, στην τέχνη διαμορφώνεται σιγά-σιγά ανάλογα σε ποιους ανθρώπους δίπλα έχουμε «μαθητεύσει». Από τα νεανικά μου χρόνια ακόμη θαύμασα, ερωτεύτηκα, αγάπησα το ελληνικό τοπίο, την αρχαία μας κληρονομιά και την Ελλάδα μέσα από τη ματιά του Ελύτη και του Σεφέρη. Οι «δανεικοί» στίχοι του Σεφέρη στο βιβλίο είναι ένας φόρος τιμής προς τον

ποιητή και ταυτόχρονα μία πηγή έμπνευσης – η «θάλασσα» του Σεφέρη είναι ένα πολύ ισχυρό σύμβολο που με επηρέασε και με επηρεάζει.

► **Το τέλος αφήνει πολλά σημεία στην ασάφεια. Σαν να μην τελειώνει εδώ η ιστορία. Ισχύει αυτό;**

Ναι, είναι αλήθεια αυτό. Αυτό συνέβη για δύο λόγους: Ο πρώτος ήταν πως δεν ήθελα το βιβλίο να εξηγεί τα πάντα με τη στεγνή λογική έτσι ώστε το «μυστικιστικό» ταξίδι της Λυσιάννας να παραμείνει ανοιχτό και ο αναγνώστης να αναγκαστεί να ενσωματώσει τον εαυτό του στον μαγικό κόσμο της Λυσιάννας και να ενεργοποιήσει τη δική του πανάρχαια ανάγκη για μυθοποίηση. Ο δεύτερος λόγος ήταν πως δεν ήθελα να σταματήσω να γράφω την ιστορία αυτού του παράξενου κοριτσιού της Λυσιάννας – θα έλεγα πως έβαλα τέλος αναγκαστικά όταν πλέον το βιβλίο έφτασε τις 300 σελίδες.

► **Πού θεωρείτε πως διαφοροποιείται σε σχέση με προηγούμενα μυθιστορήματά σας;**

Έχει πολλά κοινά στοιχεία με τα άλλα μου βιβλία: Μαγικό ρεαλισμό, έφηβη πρωταγωνίστρια (όπως και στην «Ανδρώ»), ατομικά ψυχολογικά τραύματα που καθορίζουν τις ενέργειες των πρωταγωνιστών, πολιτικά διλήμματα και μηνύματα...

Η «Λυσιάνα» είναι ωστόσο το πρώτο μου βιβλίο που δεν διαδραματίζεται στο ιστορικό παρελθόν, αλλά στο σήμερα, επίσης έχει μία γλώσσα πολύ πιο ποιητική και εικονοκλαστική και ταυτόχρονα πιο σύγχρονη και «άμεση». Το πιο σημαντικό ίσως είναι πως είναι το πρώτο μου βιβλίο που έχει τα στοιχεία της νουάρ αφήγησης: Η ηρωίδα είναι κυνική και μοναχική που παλεύει με τους δαίμονές της (ψυχολογικά και σωματικά τραύματα που την κρατούν ανήλικη), η δράση συνδέεται με κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα, τα όρια ανάμεσα στο καλό και στο κακό είναι θολά για όλους σχεδόν τους ήρωες, η Λυσιάνα «ντετέκτιβ» ξεκινά να λύσει μια απλή υπόθεση, αλλά καθώς ψάχνει, ανακαλύπτει πως υπάρχουν πολλά περισσότερα μυστήρια.

